

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Лейфура М.В., аспірант

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Анотація. У статті розглянуто особливості інноваційно-інвестиційного розвитку українських суб'єктів підприємництва в сучасних умовах.

Мета статті полягає у виявленні специфіки та основних проблем на шляху інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва, визначення напрямів підвищення ефективності сприяння інноваційно-інвестиційній діяльності суб'єктів господарської діяльності в Україні.

Методика дослідження. В процесі написання статті були використані загальнонаукові методи пізнання економічних явищ і процесів, такі як: методи аналізу і синтезу, наукових узагальнень, метод наукової абстракції, методи системного підходу, індукції і дедукції.

Результати. У результаті написання статті охарактеризовано основні причини низького рівня інноваційно-інвестиційного розвитку, основними з яких є: недосконалість державного регулювання підприємницької діяльності, бюрократизація і корумпованість державних інституцій, складнощі у залученні коштів під інноваційні проекти, відсутність належної інноваційної інфраструктури та відсутність мотивації підприємств до інноваційної діяльності.

Виявлено, що інноваційно-інвестиційний процес в Україні ускладнений високим рівнем мінімізації національної економіки, що спотворює механізми нормального функціонування підприємств, посилює проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку і робить неефективним систему державної підтримки розробки і впровадження нововведень.

Визначено, що окремою проблемою розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств виступає неефективність системи державної підтримки, яку має бути переглянуто як з точки зору підвищення дієвості надання пільг і преференцій, так і з точки зору скасування багатьох заходів у даному напрямку, що навпаки спотворюють умови господарювання і можливості інноваційно-інвестиційного розвитку.

Наукова новизна результатів дослідження. Проведене дослідження дало змогу визначити проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів підприємництва, які багато в чому обумовлені функціонуванням розвиненого тіньового сектору в економіці України, зокрема у тому, що тіньовий сектор спотворює умови господарської діяльності і прагнення суб'єктів підприємництва до впровадження нововведень, нівелює механізм надання державної підтримки.

Практична значущість результатів дослідження. Виявлено основні проблеми інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні та визначено напрями формування сприятливих умов для розвитку у цій сфері, що може бути використано органами державної влади при розробці концепції стимулювання інноваційної та інвестиційної діяльності в Україні.

Ключові слова: інноваційно-інвестиційний розвиток, підприємство, інвестиції, інновації, інноваційний потенціал, тіньова економіка.

Постановка проблеми. Економіка України знаходиться в складному економічному становищі, для виходу з якого необхідне здійснення структурних зрушень в системі господарської діяльності, винайдення нових джерел економічного розвитку і стимулювання інноваційно-інвестиційного розвитку країни. Проблема інноваційно-інвестиційного розвитку держави є надзвичайно актуальною, однак механізм її реалізації вкрай складне питання до вирішення якого існує велика кількість різнопланових підходів.

Діяльність підприємств в сучасних економічних умовах ускладнена не тільки сповільненим розвитком економіки у наслідок панування кризових явищ, але й високим рівнем мінімізації економіки, саме тому вітчизняним підприємствам дуже складно підтримувати та посилювати свої конкурентні позиції, а тим більше активно впроваджувати інновації та залучати інвестиції. Поряд з цим потрібно зауважити, що сама інноваційно-інвестиційна діяльність здійснюється як ризикова, оскільки передбачає серйозний аспект невизначеності її кінцевих результатів і можливості отримання збитків, що надзвичайно критично в умовах ослабленого кризою підприємницького сектору та дефіциту фінансових ресурсів. У таких умовах проблема якісної перебудови господар-

ської діяльності, переорієнтації розвитку підприємництва на інноваційну складову суттєво ускладнюється, що вимагає детального аналізу специфіки функціонування суб'єктів господарювання, виявлення основних проблем на шляху інноваційно-інноваційного зростання і пошуку методів сприяння і стимулювання такої діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематиці інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств присвячено багато робіт вітчизняних і зарубіжних фахівців, серед яких варто виділити роботи Савчука О., Гейця В., Гринько Т., Чумаченка М., Хобти В., Друкера П., Дуки А., Лисенка Ю., Дегтярьової Ю., Павленка А., Пилипенко К., Осецького В., Федулової Л. та інших.

Невирішені складові загальної проблеми. Більшість авторів акцентує увагу на проблемі інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств, пошуку напрямів їх вирішення, необхідності державного сприяння розвитку умов господарювання, однак практично не розкрито проблему низького рівня інноваційної активності підприємств та неефективності державного стимулювання інноваційно-інвестиційного розвитку в аспекті тінізації економіки України.

Метою статті є виявлення специфіки та основних проблем на шляху інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва, визначення напрямів підвищення ефективності сприяння інноваційно-інвестиційній діяльності суб'єктів господарської діяльності в Україні.

Виклад основного матеріалу. Під інноваційним розвитком слід розуміти закономірні зміни, що пов'язані зі створенням та удосконалених впроваджених у виробництво конкурентоздатних технологій, продукцію або послуги, що одержали попит на ринку, а також закономірні зміни в організаційно-технічних рішеннях виробничого, адміністративного, комерційного чи іншого характеру, що знайшли застосування в практичній діяльності і які суттєво покращують структуру та якість виробництва та (або) соціальної сфери.

Інноваційну діяльність можна визначити як одну із форм інвестиційної діяльності, що здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво та соціальну сферу. Згідно з визначення Комісії ЄС, інновації - це комерційно успішна експлуатація нових технологій, ідей і методів, за допомогою впровадження нових продуктів або процесів, або за рахунок поліпшення існуючих) [1]. Така інноваційна діяльність, що пов'язана з капітальними вкладенням в інновації, називається інноваційно-інвестиційною. Хоча теоретично інновація без інвестиції також може мати місце (інновація в організаційно-збутовій, у технологічній сфері без заміни основних фондів тощо) [2], однак інвестиції створюють матеріальну основу для інновацій, а тому перехід до інноваційної моделі розвитку підприємництва унеможлиблюється без залучення інвестицій.

На користь поєднання інноваційних та інвестиційних процесів в процеси аналізу економічного розвитку підприємництва Дука А. зазначає, що «інвестиційні та інноваційні процеси слід розглядати не окремо, а в комплексі, що призводить до необхідності побудови інноваційно-інвестиційної моделі, яка поєднує інвестиційні та інноваційні принципи, методи та механізми реалізації, критерії прийняття інноваційно-інвестиційних рішень» [3].

Можливість і здатність підприємства до впровадження інновацій характеризується інноваційним потенціалом підприємств. Існує багато підходів до визначення даного поняття, серед яких, нашу думку, найбільш вдалим є визначення Гринько Т., що характеризує інноваційний потенціал «як сукупність природних і трудових ресурсів, організаційних та інформаційних компонентів, матеріальних умов, що функціонують як єдине ціле в умовах впливу факторів зовнішнього середовища з метою вирішення завдань інноваційної діяльності». Складовим інноваційного потенціалу виступають наступні групи ресурсів [4]: інтелектуальні ресурси (патенти, ліцензії, технологічна документація тощо); фінансові ресурси (власний, позичковий, венчурний капітал тощо); трудові ресурси (кваліфіковані кадри); матеріальні ресурси (технологічне та лабораторне устаткування); інфраструктурні ресурси (техніко-технологічні підрозділи, патентно-правові відділи тощо).

Сучасна економічна ситуація в Україні фактично на межі кризового стану, про що також свідчать зміни в рейтингах міжнародних агентств Standard & Poor 's та Moody 's, які знизили суверенний кредитний рейтинг України до переддефолтного рівня CCC (+) та Caa2 (з Caa1) відповідно, з «негативним» прогнозом [5]. Що було обумовлено ескалацією соціальної та політичної напруженості в країні та підвищенням ризику різ-

кого зростання зовнішньої ліквідності у зв'язку з ростом попиту на іноземну валюту з боку населення. Все це не сприяє поліпшенню інвестиційного клімату і поряд високим рівнем тінізації економіки не сприяє інноваційно-інвестиційному розвитку підприємств.

Проаналізуємо детальніше поточний стан інноваційно-інвестиційної розвитку підприємств в Україні та виокремимо основні проблеми даного процесу. Так питома вага промислових підприємств, що впроваджували інновації в Україні за даними державної служби статистики на кінець 2013 року склав 13,6 % (табл.1).

Таблиця 1 – Питома вага промислових підприємств, що впроваджували інновації, %

Рік	2009	2010	2011	2012	2013	Середнє значення за 2009-2013 роки
Україна	10,7	11,5	12,8	13,6	13,6	12,5
Білорусь	12,1	15,4	22,7	22,8	21,7	19
Росія	7,7	7,9	8,9	9,1	8,9	8,5

Джерело: складено автором на основі даних [6,7,8]

З табл. 1. видно, що загалом показник кількості підприємств, що впроваджували інновації протягом останніх п'яти років є дуже низьким і в середньому знаходиться на рівні 12,5 %. Якщо порівняти динаміку зміни цього показника з іншими країнами з транзитивною економікою, зокрема з Білоруссю, то потрібно відзначити, що на початок 2009 року питома вага підприємств, що впроваджували інновації в Україні та Білорусі була приблизно на одному рівні, а на кінець 2013 року Білорусь збільшила свій показник на 59 % у порівнянні з Україною. У порівнянні з показниками Російської Федерації, ситуація в Україні є дещо краща. Проте слід орієнтуватися у своєму інноваційному розвитку на країни у яких даний показник складає 50 % і вище, прикладом яких є провідні країни Європейського Союзу, Сполучені Штати Америки, Японія та інші.

Загалом для того, щоб краще зрозуміти загальний рівень інноваційного розвитку України і її місце відносно інших країн світу слід звернути увагу на дані рейтингу The Global Innovation Index 2014, що складається Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (WIPO). Рейтинг складається з оцінки двох основних елементів: (1) наявність ресурсів та умови для проведення інновацій, що включають інституційні умови, людський капітал та дослідження, інфраструктуру, розвиток внутрішнього ринку, розвиток внутрішнього ринку та бізнесу; (2) Досягнуті практичні результати здійснення інновацій, що включають розвиток технологій, економіки знань та результати креативної діяльності. Після проведення оцінки кожного блоку, виводиться середнє значення за 100 бальною шкалою, що і являє собою інноваційний індекс країни (див. табл. 2).

За даними цього рейтингу Україна посідає 63 місце із 143 країн за світовим інноваційним індексом, що свідчить про достатньо низькі показники інноваційної діяльності вітчизняної економіки у світовому масштабі, що зумовлено рядом наступних проблем.

Достатньо низьким показникам інноваційного розвитку України сприяє недосконалість законодавчої бази, неефективне регулювання інноваційної діяльності, зокрема у галузі трансферу технологій, комерціалізації наукових розробок та оцінювання об'єктів інтелектуальної власності.

Таблиця 2 – Рейтинг країн за інноваційним індексом, 2014 рік.

Країна	Швейцарія	Великобританія	Швеція	Фінляндія	Нідерланди	США	...	Україна	...	Того	Судан
Місце в рейтингу	1	2	3	4	5	6	...	63	..	142	143
Бали (0-100)	64,78	62,37	62,29	60,67	60,59	60,09	...	36,26	..	17,6	12,66

Джерело: складено автором на основі даних [9].

Серйозною перешкодою на шляху інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств в Україні є недостатній обсяг фінансових ресурсів та складнощі їх залучення для здійснення інноваційної діяльності. Так за даними Державного комітету статистики України (див.

табл.3) загальна сума витрат на інноваційну діяльність підприємств у 2013 % році становила 9,56 млрд. грн, з яких 6,97 млрд. грн. було інвестовано самими підприємствами.

З табл. 3 видно, що державна підтримка у 2013 році скоротила майже 9 разів у порівнянні з 2012 роком і становила 0,0025 % від загальних витрат. Фактично відсутня фінансова підтримка з боку держави. Обсяг іноземних інвестицій в 2013 році становив 1,25 млрд. грн. Враховуючи, що важливу роль у країнах що розвиваються мають відігравати іноземні інвестиції, даний рівень є недостатнім, що безпосередньо пов'язано з непривабливим інвестиційним кліматом. Нестача фінансування унеможливорює здійснення інвестиційної політики належним чином.

Таблиця 3 – Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств, млн. грн.

Рік	Загальна сума витрат	У тому числі за рахунок коштів			
		власних	державного бюджету	іноземних інвесторів	інші джерела
2009	7949,9	5169,4	127,0	1512,9	1140,6
2010	8045,5	4775,2	87,0	2411,4	771,9
2011	14333,9	7585,6	149,2	56,9	6542,2
2012	11480,6	7335,9	224,3	994,8	2925,6
2013	9562,6	6973,4	24,7	1253,2	1311,3

Джерело: [6].

Не сприяє інноваційно-інвестиційному процесу і незадовільний стан інноваційної інфраструктури. Серед проблем розвитку інноваційної інфраструктури є [10]: категоріальна невизначеність інфраструктури, нерозуміння суб'єктами підприємництва специфіки, цілей і суті її функціонування. Так в інноваційному середовищі України практично відсутні венчурні фонди, інноваційні банки та інші учасники, що здійснюють фінансування інноваційної діяльності на перших етапах. Розвитку даних інституцій перешкоджає ряд проблем організаційного, правового та економічного характеру та відсутність таких складових як: ринки і галузі, що швидко розвиваються, кваліфікований менеджмент компанії, рівень розвитку фондового ринку. Важливим аспектом, що негативно впливає на формування інноваційної інфраструктури в Україні, є майже повна відсутність взаємодії її елементів. Відсутні і центри трансферу технологій, які у провідних країнах світу виступають у процесі здійснення інноваційної діяльності, виконуючи посередництво між суб'єктами, що продукують нові ідеї і технології і підприємствами, що їх потребують.

Для того, щоб інноваційна модель розвитку почала працювати, потрібно створити економічні передумови, щоб підприємство прагнуло оновлювати свою технічну базу, розробляти нові продукти і технології. Особливість України полягає в тому, що в ній наявний великий науковий потенціал, який може розроблювати нові технологічні продукти чи технології, однак відсутні як вміння їх комерціалізувати, так і умови забезпечення процесу безперервного впровадження винаходів у виробництво і продаж інновацій на внутрішньому та зовнішньому ринках [11], не підтримується належним чином діяльність винахідників, науковців, що мають завершені науково-технічні розробки, не в повному обсязі використовуються освітній та науковий потенціал. Згідно з дослідженнями, проведеними П. Цибульовим і В. Корсуном щодо бар'єрів, що існують на шляху комерціалізації результатів наукових досліджень в Україні, серед таких виділяють [12]: недостатню компетентність суб'єктів інноваційної діяльності, проблеми з фінансуванням, недосконалість нормативно-правової бази інноваційної діяльності, відсутність ефективної інноваційної інфраструктури і неефективний інноваційний менеджмент.

Існують і наступні серйозні проблеми в аспекті інноваційно-інвестиційної діяльності. Для того, щоб інноваційна модель розвитку почала працювати, потрібно створити економічні та регулятивні передумови, щоб підприємство прагнуло оновлювати свої техніку, розробляти нові продукти і технології. Це в свою чергу підіймає питання мотивації самих підприємців щодо здійснення інноваційної діяльності.

Традиційно, серед мотивів інноваційної діяльності необхідно виокремити наступні [13]: отримання і привласнення прибутків, збільшення обсягу продажів і частки ринку, захоплення нових ринків, підвищення конкурентоспроможності, а також зниження витрат, особливо трансакційних, розвиток внутрішнього потенціалу підприємства (технологічного, кадрового тощо), покращення фінансового стану, збільшення величини грошового потоку.

У даному випадку інноваційна діяльність виступає не як мета, а як інструмент досягнення основної мети діяльності будь-якого підприємства, а саме - досягнення прибутків. У цьому контексті можна пояснити і відсутність особливої мотивації підприємств щодо здійснення інноваційної діяльності у зв'язку із відсутністю належних умов для розвитку нововведень, відсутністю управлінського досвіду, дефіцитом ресурсів на здійснення науково-дослідних робіт і їх впровадження, низьким рівнем конкурентного середовища у сфері інновацій в країні, що, в цілому, не штовхає компанії до якісного вдосконалення своєї діяльності, зміни старих видів діяльності і пошуку нових напрямів вдосконалення окремих товарів, послуг, процесів.

Серед проблем мотивації учасників інноваційно-інвестиційного процесу є також те, що залучення інвестицій до інноваційної сфери характеризується високим економічним ризиком, оскільки не існує певності щодо успішності розробки і комерціалізації таких нововведень і суб'єкти підприємництва можуть не отримати очікувані вигоди від здійснення такої діяльності, а лише нести витрати.

Інноваційно-інвестиційний процес в Україні також ускладнюється в умовах тінізації національної економіки. За останніми офіційними даними Міністерства економічного розвитку і торгівлі тіньова економіка в Україні становила 34 %, а за підрахунками зарубіжних вчених, зокрема провідного експерта в сфері дослідження явища тіньової економіки Фрідріха Шнайдера її рівень складає 44 % [15]. Суб'єкти підприємництва вдаються до тіньової діяльності для збільшення своїх прибутків, і часто їх діяльність у такому напрямі є вектором в іншу сторону, а саме: отримання прибутків у поточному періоді, ніж здійснення легальних інновацій для отримання доходів у майбутньому. Хоча питання взаємозв'язку інноваційно-інвестиційного процесу і тіньової економіки потребують подальшого вивчення.

Проблема успішної реалізації інновацій в Україні також ускладнена структурною недосконалістю національного господарства, неефективністю ринкового середовища та повільним розвитком економіки в цілому, дефіцитом державного фінансування, що підвищує вірогідність невдалого впровадження нововведень. У більшості розвинених країн світу, особливо в країнах ЄС, задля вирішення таких проблем, що стають перешкодами на шляху інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств, створену систему застосування державою комплексу стимулів сприяння інноваціям, передбачаючи, що різні форми державної підтримки покликані «здешевити» вартість інвестицій в інновації, що стає додатковим стимулом для інвесторів в процесі прийняття рішення» [14]. Саме тому на даному етапі необхідно розглядати доцільність державного втручання і додаткові можливості стимулювання розвитку як окремих підприємств в кожній галузі так і національного рівня в цілому.

В цілому, система надання державної підтримки в Україні зазнала суттєвих змін за період функціонування української держави, трансформуючись від прямої бюджетної підтримки підприємствам (1991-2000 рр.) і програмно-цільового методу (2001-2005 рр.), на підтримку без прямого залучення (або з обмеженим залученням) державних ресурсів, який розпочався у 2011 році. Така підтримка згідно, звіту Національного інституту стратегічних досліджень, складає десятки відповідних бюджетних програм, державних цільових програм, серед механізмів надання яких передбачаються: видатки державного бюджету, податкові пільги, надання державних гарантій [16].

При цьому, більшість дослідників системи державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні зазначають їх неефективність у зв'язку із наступними проблемами [16,17]: механізми такої підтримки не узгоджуються із сучасними принципами ринкової організації економіки, спотворюючи конкуренцію за рахунок надання преференцій окремим суб'єктам господарювання; відсутність систематизованих підходів та критеріїв прийняття рішень про надання державної підтримки, відсутність контролю за цільовим використанням цих пільг, а також досвідом значних корупційних зловживань.

Фактично високий рівень тінізації економіки, до якого призвели недосконалість інституційного середовища, надмірне регулювання господарської діяльності суб'єктів підприємництва, бюрократизація і корумпованість органів влади, призводить до викривлення механізму надання державної підтримки, коли цілі державної підтримки не справджуються. У даному випадку державне стимулювання не сприяє інноваційно-інвестиційному розвитку, а навпаки створює умови і можливості для покращення стану функціонування окремих підприємств, спотворюючи умови розвитку для інших.

Таким чином, дієвість механізму надання державної підтримки в Україні можна поставити під сумнів і посилення державної підтримки стимулювання інноваційної діяльності у тому варіанті, в якому він функціонує на даний момент, навряд чи принесе позитивні результати. Система державної підтримки розвитку суб'єктів господарювання виступає як окрема проблема розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств і потребує якісної перебудови.

Крім тінізації системи надання державної підтримки, необхідно окреслити ще проблему визначення видів діяльності і сфер надання такої підтримки для сприяння інвестуванню в інновації. Так основну увагу державного сприяння відводять сільському господарству, паливно-енергетичному комплексу, сфері послуг, розвитку інфраструктури при низькій підтримці промислових галузей, в тому числі з потенціалом імпортозаміщення, незначні обсяги підтримки науково-дослідної сфери [14]. При цьому, у аспекті інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва, доцільно здійснити перехід на таку систему оподаткування, яка б стимулювала розвиток інноваційної діяльності та сприяла залученню інвестицій у високотехнологічні галузі, зокрема встановлення податкових пільг для компаній, що впроваджують технічні інновації; для нових компаній, що працюють у високотехнологічному секторі споживчого ринку; для секторів, що обслуговують розвиток інноваційних процесів [18].

Доцільно розглянути можливість диференційованого підходу при наданні державної підтримки не лише у залежності від сфери діяльності підприємства, а й від стадії інноваційно-інвестиційного процесу на реалізацію якого виділяється державна підтримка, так дослідник Павленко І. пропонує запровадити диференційований підхід до встановлення преференцій на різних етапах здійснення інноваційного процесу: від стадій проведення фундаментальних досліджень, з можливістю надання пільг і прямим державним втручанням, до стадій, пов'язаних з комерціалізацією інновацій, де доцільно запровадити надання податкового кредиту [19]. Визначення видів і методів підтримки у даному випадку потребує перегляду у зв'язку із достатньо високою вартістю прямого втручання, дефіцитом бюджету і, при цьому, високою вірогідністю провалу досліджень на перших стадіях, однак гіпотеза про надання підтримки на різних етапах здійснення інноваційної діяльності заслуговує на особливу увагу у зв'язку із можливістю більш чітко визначити цілі сприяння і оцінити ефективність надання підтримки на кожній стадії.

Таким чином, серед напрямків реструктуризації механізму надання пільг, необхідно припустити про доцільність наступних пріоритетів: формування системи державного сприяння з урахуванням підтримки конкурентного середовища в середині країни, визначення пріоритетних сфер для держави щодо надання підтримки, сформувати систему контролю за цільовим використанням коштів і передбачити можливості оцінки ефективності застосування пільг.

Висновки. Таким чином, загальний рівень інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств в Україні достатньо низький, що обумовлено наступними причинами: недосконалість державного регулювання підприємницької діяльності, неадекватну законодавчу базу, бюрократизацію і корумпованість державних інституцій, недостатній обсяг фінансових ресурсів і складнощі у залученні коштів під інноваційні проекти, відсутність належної інноваційної інфраструктури, відсутні центри трансферу технологій, неналагоджений механізм взаємодії підприємств та науково-дослідних установ, відсутність мотивації підприємств до інноваційної діяльності.

Виявлено, що інноваційно-інвестиційний процес в Україні ускладнений високим рівнем тінізації національної економіки, що спотворює механізми нормального функціонування підприємств, посилює проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку і робить неефективним систему державної підтримки розробки і впровадження нововведень. При цьому, для багатьох підприємств в умовах розвиненого тіньового сектору, превалюючим мотивом часто виступає отримання короткострокових прибутків шляхом реалізації тіньових схем, ніж здійснення легальних інновацій для отримання доходів у довгостроковому періоді.

Визначено, що окремою проблемою розвитку інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств виступає неефективність системи державної підтримки, яку має бути переглянуто як з точки зору підвищення дієвості надання пільг і преференцій, так і з точки зору скасування багатьох заходів у даному напрямку, що навпаки спотворюють умови господарювання і можливості інноваційно-інвестиційного розвитку. Напрямами вдосконалення механізму надання пільг для стимулювання інноваційно-інвестиційної активності

мають стати наступні: формування системи державного сприяння з урахуванням підтримки конкурентного середовища в середині країни, визначення пріоритетних сфер щодо надання підтримки, формування системи контролю за цільовим використанням коштів і оцінки ефективності застосування пільг, що дозволять підвищити дієвість таких пільг і нівелювати можливості використання тіньових схем при їх реалізації.

Перелік посилань.

1. The EU Research & Innovation - European Commission [Electronic resource] . - Procedure of access: <http://ec.europa.eu/research>.
2. Сімахова А. О. Фінансове забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку України / А. О. Сімахова // Сучасні проблеми економіки і менеджменту : тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції, Львів, 10–12 листопада 2011 року, Національний університет "Львівська політехніка". – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 258–259.
3. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування : Навч.посіб. / А.П. Дука – К.: Каравела, 2007. – С.336-355
4. Гринько Т. Щодо інноваційного потенціалу як складової інноваційної активності підприємств / Гринько Т. // Економіст. – 2010. – №2. – С. 56–58.
5. Moody's знизило рейтинг України / Економічна правда [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2014/02/1/417710/>
6. Державний комітет статистики України / [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
7. Национальный статистический комитет Республики Беларусь // [Электронный ресурс] - Режим доступа: <http://www.belstat.gov.by/>.
8. Федеральная служба государственной статистики Российской Федерации // [Электронный ресурс] - Режим доступа: www.gks.ru/.
9. Міжнародний рейтинг The Global Innovation Index 2014 // [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.globalinnovationindex.org/>.
10. Стан та перспективи розвитку інноваційної інфраструктури в Україні / Р.А. Кучеренко // Економічний часопис-XXI. — 2010. — № 3-4. — С. 23-27.
11. Курс на інноваційну модель економіки /Міністерство економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://me.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=35541&cat_id=32851
12. Цибульов П.М. Бар'єри на шляху комерціалізації результатів наукових досліджень в Україні / П.М. Цибульов, В.Ф. Корсун // Наука та інновації. — 2009. — Т. 5, № 6. — С. 87-96.
13. Вороновська М.М. Система мотивів та стимулів інноваційної діяльності машинобудівного підприємства / М.М. Вороновська // Вісник Національного ун-ту «Львівська політехніка»: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2010. – № 682. – С. 36–41.
14. Щодо доцільності запровадження податкових механізмів стимулювання інноваційно-інвестиційного розвитку в Україні. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень // [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1315/>
15. Schneider, F. (2012). Shadow Economy in Turkey and in other OECD-Countries: What do we (not) know? Retrieved February 15, 2013 . — Procedure of access: http://www.qep.gov.tr/tmp/BSECpdf/Prof.Dr.FriedrichSchneiderShadEc_Turkey2012.pdf.
16. Щодо напрямів модернізації системи державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень // [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1343/>
17. Модернізація системи державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні.- К.:НІСД, 2013. - 28 с. - [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/2013_table/1806_dop.pdf
18. Федулова Л.І. Концептуальна модель інноваційної стратегії України / Л.І. Федулова // Економіка і прогнозування. – 2012. – № 1. – С. 87-100.
19. Павленко І.А. Розвиток інноваційного підприємництва в умовах ринкової економіки [Текст] : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.03 "Економіка та упр. нац. госп-вом" / Павленко І.А.- Донецьк, 2011. - 35 с.

Стаття надійшла: 10.10.2014 р.

Рецензент: д.е.н., проф. Дмитрієв І.А.